

'Spike' – Het virus versus de mensen

Jeremy Farrar

Ginny Mooy

Aantal pagina's: 272

Taal: Engels

Prijs: 24,00 euro

Uitgever: Profile Books Ltd

ISBN: 9781788169226

Jeremy Farrar was een van de eersten ter wereld die informatie toegespeeld kreeg over een mysterieuze nieuwe luchtwegaandoening in China. In Spike vertelt hij hoe hij de eerste 18 maanden van de pandemie beleefde. Als hoofd van Wellcome Trust, adviseur van

het Britse SAGE en sleutelfiguur in het wereldwijde netwerk van wetenschappers op het gebied van infectieziektebestrijding, geeft Farrar een interessante inkijk in het wetenschappelijke proces, de politieke reactie en de interactie tussen politiek en wetenschap tijdens een pandemie

Aan de hand van gesprekken met andere belangrijke wetenschappers, tweets en e-mails, reconstrueert Farrar hoe het nieuwe coronavirus eerst ontdekt en vervolgens verborgen werd gehouden door de Chinese autoriteiten, en hoe internationale wetenschappers en de WHO met elkaar samenwerkten om het nieuws dat dit nieuwe virus overdraagbaar was van mens op mens, naar buiten te krijgen. Als Farrar denkt dat het virus weleens uit een laboratorium afkomstig zou kunnen zijn, volgen we zijn gedachten, zijn achterdocht die soms grenst aan paranoia en zijn pogingen om – samen met andere wetenschappers – de oorsprong van het virus te achterhalen.

Als het virus in het Verenigd Koninkrijk aankomt, krijgt de lezer een ontluisterende inkijk in de keuken van de Britse politiek. Farrar analyseert de fouten en mislukkingen in de aanpak en de centrale besluitvorming. Zijn kritiek is een belangrijke les voor toekomstige pandemieën: pas op voor politici die beweren de wetenschap te volgen. Farrar concludeert dat landen die de pandemie beter onder controle hadden, minder economische schade leden. Hij is ervan overtuigd dat de terughoudendheid van de Britse regering heeft geleid tot vermijdbare sterfgevallen. "Een ramp die zich afspeelde in slow motion."

Correspondentieadres: Socio Science, G. Mooy Msc,
antropoloog (ginmooy@gmail.com)

Hoewel Farrar soms ook de hand in eigen boezem steekt, wordt het de lezer pijnlijk duidelijk dat hij – ondanks zijn belangrijke positie – vaak een speelbal is van de politiek en maar slecht grip krijgt op zijn eigen rol daarin. In Spike neemt Farrar ferm afstand van de strategie van kudde-immuniteit en de notie dat het mogelijk zou zijn om kwetsbare mensen af te schermen, wat hij omschrijft als “ideologie vermomd als wetenschap”. De overeenkomsten met Nederland zijn frappant. Net als het Nederlandse OMT hadden de wetenschappers van SAGE kudde-immuniteit nooit geadviseerd. Hoe het dan toch in de Britse aanpak terecht kwam, is een mysterie dat Farrar niet weet te ontrafelen.

Uiteindelijk weet Farrar zijn demonen van zich af te schudden en ziet hij in de combinatie ‘natuur + ongelukkig toeval’ de meest logische oorsprong van het virus. De vraag die hem blijft plagen, ligt meer in zijn geweten dan in de wetenschap: is hij medeverantwoordelijk voor de uitkomsten van het wanbeleid van de Britse regering? Zijn worsteling met verantwoordelijkheid en macht geeft een uniek inzicht in de ongemakkelijke relatie tussen wetenschap en politiek, en het snijvlak tussen wetenschap en ideologie, in de strijd om de pandemie in te dammen.

Naschrift: Inmiddels heeft Jerrremy Farrar zijn adviesfunctie voor SAGE neergelegd.